

Реч уредника

Пред вами је 104. број Гимназијалаца, нашег школског часописа, у коме и ове године можете прочитати ставове на различите теме, опустити се уз занимљиве текстове и много интересантног о нашој школи које можда нисте знали. Такође, имаћете прилику да се упознате са радом наших секција и ко зна, можда баш у некој од њих пронађете своје будуће занимање.

Као вишегодишњем главном уреднику и некоме ко се уз управо овај часопис одлучио чиме жели да се бави у животу, велика ми је част што ће овај број Гимназијалаца бити вреднован као мој матурски рад из лингвистике. Желим да се захвалим целој екипи која је писала текстове и која је помогла да се овај Гимназијалац реализује и, наравно, професорима који су ми неизмерно излазили у сусрет.

У овом броју, на самом почетку, у рубрици „Између два Гимназијалаца“ имате прилику да чitate о успесима наших ђака и раду школе у претходних неколико месеци, а потом о активностима литерарне, историјске, лингвистичке, али и неких новоформираних секција. Пријатељство Ваљевске гимназије са Немачком описано је у неколико текстова алудирајући на то колико талентоване деце за немачки језик похађа баш нашу школу. Поред тога што смо обдарени за језике, за математику и, од ове школске године добили смо одељење обдарених за информатику о чему, такође, можете читати у 104. издању Гимназијалаца. Са нама, ћете пропутовати кроз Италију, Грчку и Словенију, а можете се сажалити и на филологе изгнане у кабинет препун математичких формула.

Све у свему, надам се да ћете уживати, и, у име новинарске секције, желим вам срећан Дан школе и предстојеће празнике!

Јована Бранковић IV₅

Између два Гимназијалаца

Након девет месеци готово непрестаног одбројавања дана, недеља и месеци, још једна школска година била је иза нас. Ученици, задовољни или незадовољни својим резултатима, већ првих дана распушта заборавили су на добро познати мирис маркера и препустили се чарима заслуженог одмора. Док су се они постепено одвикавали од школских обавеза, наша школа није престајала са радом.

Овог лета многи ученици, као и професори, боравили су у иностранству ради усавршавања на различитим семинарима. Неки су проводили већину распушта учећи како би исправили своје грешке у августу, док су доскорашњи основци уплашено ишчекивали своје прве дане у новој школи. Том приликом, организован је програм добродошлице када су се првацима обраћали већ искусни матуранти и директор Предраг Јевтић.

Прву недељу су обележиле већ усталјене активности као што је Спортски дан у СРЦ Петница. Такође, у зборнику радова *Млади и србијска полазника ОКЦ Вук Каракић* посебно су се истакли инвентивни радови наших ученика.

Како би додатно уживали у својим последњим месецима средње школе, матуранти одлазе на традиционалну екскурзију у Италију где су уживали шетајући улицама Фиренце, Рима, Болоње... Непосредно након њих, ученици трећег разреда одлазе у Грчку. Тамо су имали прилику да се врате неколико хиљада година у прошлост посматрајући спектакуларне знаменитости из античког перода.

Ради нових сазнања и доказивања добре сарадње са другим ваљевским школама, ђаци Ваљевске гимназије одлазе у Польопривредну школу где су показали своја знања из екологије и здравог живота. Поред тога, поводом дана Техничке школе, учествовали смо на турниру у малом фудбалу.

И ове године смо, на веома високом нивоу, прославили Европски дан језика боравком у основним школама. Тако смо, путем различитих радионица, покушали да дочарамо важност учења језика. Такође, у великом броју смо посетили Гете институт, Француски културни центар, Институт Сервантес и Турски културни центар како бисмо додатно истакли важност овог дана.

Иако је школска година тек почињала, ученици другог разреда су добили прилику за мали предах са ког су се углавном сви вратили уморнији него што су били. Боравком у Словенији могли су да посете прелепе приморске градове као што су Пиран и Порторож.

Поново смо показали да ми сваке године ширимо своје знање и сфере интересовања. Ученици првог разреда новог смера информационих технологија могли су да се упознају са индустриском аутоматиком у предузећу ЕНЕЛ како би се додатно унапредили своја знања. Исто тако, Микел Цветановић, софтверски инжењер за развој свемирских програма у НАСИ, одржао је предавање за ученике обдарене за математику и рачунарство у школској библиотеци.

У оквиру активности историјске секције, посетили смо историјски комплекс у Бранковини. Том приликом, отворена је стална поставка у Кући Ненадовића. Овим гестом смо показали да имамо многа интересовања и за друштвене науке.

Нико не зна тачно шта га чека у наредних девет месеци, али једно је сигурно: сви ћемо се трудити да на што лепши начин дочекамо јун, а за то време, надамо се, да ћемо додатно подићи углед наше школе.

Дуња Гаврић II₆

Da се сетимо оснивача

Ваљево, једно од најстаријих градских насеља у Србији, важан је административни, привредни и културни центар. Током бурне прошлости Срба, Ваљево и његово становништво често су имали истакнуту улогу, а поред војсковођа, крај је дао значајан број књижевника, уметника и научника. На појаву знаменитих људи утицало је побољшање прилика у просвети, а нарочито оснивање гимназије. Темеље гимназије поставио је професор филозофије и бивши католички свештеник Ђуро Козарац.

Око тачног места и датума рођења Ђуре Козарца и дан-данас постоје недоумице. На више места се налази подatak да је рођен 1835. године, али се помињу и 23. април и 5. мај 1839. године. Највероватније место рођења су Винковци. Ту је, између остalog, Ђуро Козарац провео најраније детињство, а стекао је и основно и средње образовање у немачкој школи. После завршене средње школе одлази у Ђаково, такође у Славонији, где је започео студирање у тамошњем Лицеју. Две године је студирао филозофију, а затим и теологију, наредне четири године. Пошто се током студија истакао као веома добар познавалац филозофије, постављен је за професора филозофије у Лицеју септембра 1863. са свега 24 године. Неки извори тврде да је на овом положају остао неколико година, мада се претпоставља да се у овом Лицеју задржао барем пет година.

Као и око његовог рођења, постоји више прича и о његовом доласку у Ваљево. Према једним изворима довео га је тадашњи ваљевски апотекар Клаудије Приkelмајер. Иако мало вероватно, сматра се да су њих двојица били школски другови, те је Приkelмајер одлучио да доведе Козарца у Ваљево да отвори приватну школу. Други сматрају да су се Козарац и Приkelмајер срели сасвим случајно у Београду, где се тада Ђуро Козарац налазио као избеглица. Трећа верзија, најприхваћенија, јесте да је Козарац дошао у Ваљево пратећи Ему, своју велику љубав. Ема је била ћерка апотекара Јозефа Сибера који је живео у Ђакову. Емин отац није за зета желео католичког жупника и професора филозофије, мада као католички свештеник, Козарац сигурно није ни могао ступити у брак. Из ових разлога, Сибер шаље ћерку у Ваљево, своме брату Јовану, лекару. По доласку у наш град, Ема и Ђура Козарац прелазе у православље 1869. године, а затим склапају брак.

Преласком у Ваљево, Ђуро Козарац је могао да почне са израдом своје заоставштине нашем граду. Dana 15. октобра 1869. године, Министарство просвете и црквених дела одобрило је отварање прве приватне гимназије у Ваљеву. Ђуро Козарац, као човек изузетне образованости и као оснивач ове школе, предавао је већину предмета потпуно сам. Те године Козарац је почeo са радом са првим разредом, а већ следеће 1870. године Министарство одобрава отварање државне дворазредне Гимназијске реалке. Ова 1870. година је година оснивања Ваљевске гимназије.

Услед свађе са ваљевским властима, Ђуро Козарац бива приморан да се 1873. године пресели у Шабац где постаје професор, а недуго затим и директор тамошње гимназије. Умире 8. априла 1896. године у Београду. Умро је омражен, можда због своје националности и вероисповести, а можда и због зависти према његовим достигнућима.

Лука Кркељић III⁵

Библиотерапија

Да наши професори вредно раде и користе сваку прилику да помогну ученицима сведочи и оснивање нове секције. Наиме, 31. октобра 2019. године, одржан је први састанак библиотерапијске секције, коју држе професорка Гордана Аврамовић, психолог и Слађана Маријанац, школски библиотекар.

Библиотерапија постоји још од памтивека. Људи су имали потребе да износе своја мишљења и дискутују о разним темама. Због тога су се окупљали око ватре и размењивали ставове и мишљења о тадашњим актуелним темама, тумачећи тадашње списе и литературу која им је била доступна. Циљ ове терапије је пружање помоћи у решавању неког проблема или унапређивању личног раста и развоја уз помоћ књига. Кроз те разговоре развијали су емпатију, отворено показивање осећања, оптимизам, позитивну слику о себи... Баш то је и сврха нашег дружења.

Тинејџери су увек пролазили кроз различите врсте проблема. То је једноставно саставни део одрастања. Неки су уобичајени, као што су тешкоће у учењу, односи са родитељима и вршићима, проблеми одрастања, ризична понашања. Библиотерапија, пре свега, има за циљ да детету осветли његове когнитивне, афективне и естетске потребе и да му помогне да их на прави начин развије. Такође, негује толеранцију, поштовање и прихватање других, ублажава стрес и ослобађа од емоционалних притисака, што је неопходно да би се изборили са проблемима.

Исход ове терапије је да развија критичко мишљење, креативност у решавању проблема, реалну процену и самопроцену, откривање мотивације људског понашања, формирање позитивних ставова. Процес библиотерапије утиче на афективне (ставови, вредности, емоције) и когнитивне (интелект, резоновање, размишљање) промене.

Оно на шта ћемо се ми конкретно базирати су теме које су нама тренутно најактуелније, као што су идентитет, односи са људима из околине, проблеми зависности, поремећај понашања, љубав, пријатељство, избор професије и многе друге до којих ћемо заједно долазити.

Уколико сте заинтересовани или тек радознали, придружите нам се да заједно откријемо сваки аспект ове терапије и да при томе изградимо најбоље верзије себе.

Милица Станковић IV₇

У Кући Ненадовића

Историјска секција употпунила је свој рад још једном значајном активношћу. Наиме, у суботу, 26. октобра ове године, неколико ученика је, заједно са професоркама, посетило Културно-историјски комплекс у Бранковини и присуствовало програму поводом отварања нове музејске поставке у Кући Ненадовића.

Организатори догађаја, Народни музеј Ваљево и град Ваљево, спремили су посебно занимљив програм који је, поред незаobilaznih говора представника институција које су учествовале у пројекту, садржао и наступе градског мешовитог хора *Абрашевић* који је извео песме *Химна против Матеји*, *Востани Сербије* и глумца који је говорио стихове епске песме *Почетак буне*.

против дахија. Изложбу је свечано отворио др Милош Ненадовић, професор Архитектонског факултета и члан чувене породице.

Чланови секције имали су прилику да се упознају са породичном историјом Ненадовића, да виде њихово породично стабло и прочитају биографије оних најпознатијих. Такође, новоотворена поставка пружа свима могућност да виде како је изгледала српска домаћинска кућа са покућством почетком деветнаестог века, у шта су се наши ђаци уверили.

Након што је поставка свечано отворена, прешло се на дружење уз домаће гибанице, пите са сиром и зељем, али и са вишњама и уз укусне колаче. Сви посетиоци дочекани су и испраћени у правој домаћинској атмосфери, која ће их сигурно привући назад. А за оне који нису стигли да посете нову поставку у Бранковини, препоручујемо им да то ураде што пре!

Павле Игњатовић IV₇

Art & Running

У оквиру постојећег програма ваннаставних активности Ваљевске гимназије, ове године је уврштена необична секција – *Art&Running*. До њеног оснивања дошло је спонтаним удруживањем чланова, који су прво самостално, а потом у мањим групама бирали да своје слободно време испуне спортским и уметничким активностима. По ко зна који пут, потврдило се да ученици и професори деле заједничке страсти и да нам интересовања и амбиције често стреме ка истим циљевима. Тако су неформални сусрети на теренима, електронским порталима и у галеријама довели, не само до међусобне стимулације и размене идеја и енергије, већ и до предлога да се покрене група која би у својим редовима објединила љубитеље уметности и трчања.

Секција *Art&Running* је званично почела са радом у септембру ове године. Дружили смо се, трчали заједно, уживали у музici и сликарству, путовали и такмичили се. А то је тек почетак, почетак који обећава. У првом тромесечју смо учествовали у две трке и четири полумаратона, забележили смо своје присуство и ревијалним почасним кругом на стазама древног грчког Панатенеика, стадиона на ком су одржане прве модерне Олимпијске игре, поквасили патике у Егејском мору, походили Велики Метеор и Зејтинлик, трчали кроз Атину, античке Делфе, Шабац, Чачак, Крагујевац и Београд.

Путујући, стигли смо да освојимо и такмичарска одличја. Михаило Вуковић III₁ два пута се окитио златном медаљом – први пут у јуниорској категорији, истрчавши 21 километар за 1 сат и 39 минута, у Крагујевцу; а други пут, на дистанци од десет километара, у истој категорији, у Меморијалној трци *Генерал Ђукић*, у Ваљеву. Јанко Зарић III₇ је у Меморијалној трци *Генерал Ђукић* освојио сребрну медаљу у категорији јуниора који су се такмичили у брзинској трци на осамсто метара.

Када се не такмичимо, уживамо. Најрадије време проводимо на дивљим стазама по ободима ваљевских планина. Џогирамо, пешачимо, трчимо, прескачимо препреке, изгубимо се, па се поново нађемо. Упознали смо шумске стазе Повлена, Лелића, Ђелија, Стрмне Горе, Петнице, Жабара, Кличевца, Грабовице... Открили смо да је град у коме живимо и већи и лепши но што смо знали. Већ смо импресионирани, а авантуре су тек испред нас. „Потражите нас, Марко и Наташа су контакт, сви смо тим!”

Art&Running

Србија остаје без младих волонтерских тимова

Нишвил је један од најуваженијих и, по лондонском Гардијану, један од топ 10 европских џез фестивала са неким од најпознатијих извођача са светске џез сцене Ципси Кингс, Синди Далфер, Мејсио Паркер....

Поред изузетних извођача, за време фестивала, Ниш је био домаћин за око 300 волонтера из целе Србије који су својим радом и позитивном енергијом сваке године употпуњавали атмосферу и доприносили подизању Нишвила на овај ниво на коме је остао и сада. У претходних десет година, Нишвил је уложио око тридесет милиона у развој овог пројекта кроз дванаестодневни смештај, исхрану, облачење, опремање и едукацију 3500 чланова волонтерског тима. И поред помоћи коју су им обезбедили, због финансијских потешкоћа са којима се фестивал суочавао и претходних година, одлучено је да цео програм може да се реализације са троструко мање средстава уз сарадњу са факултетима уметности и ангажовањем хонорарних сарадника, што би значило да се волонтерски програм укида. Показало се да пројекат волонтеризма није одржив, а ни Министарство омладине и спорта није пронашло разумевање за њих иако се већ годинама показују као најуспешнији волонтерски тим у Србији.

Наша земља богата је младим људима који немају начин да пронађу себе у неком од тих програма јер се држави „не исплати“ да улажу у њих. Овај потез не само да је показао колико се мало подржава младалачки активизам, већ нас и доводи до тога да се запитамо колико је вредно да се трудимо око нечега за шта не знамо колико ће се и хоће ли се уопште исплатити.

Јована Бранковић IV₅

Европски дан језика

Сваке године се 26. септембра обележава Европски дан језика. Широм Србије се одржавају активности које укључују децу свих узраста.

Београд су и ове школске године посетили ученици првог разреда наше школе са професором немачког језика Катарином Мирковић и педагогом Јасмином Момчиловић и обележили овај дан посетом Гете институту, Француском културном центру, Институту Сервантес и Турском културном центру. Добро организована манифестација је ученицима држала пажњу читавог дана. Кроз игре, обогаћене занимљивим чињеницама о државама Европе, деца су могла научити и нешто ново. На сваком од штандова за сваки тачан одговор у квизу добијао се печат, а они који су их сакупили све, могли су учествовати у наградном извлачењу. На штандовима су осим језика представљене и занимљиве чињенице о култури и животу европских држава. Након обилажења института, ђаци су имали прилику да упознају различите народе путем плеса и музике у Установи културе Вук Караџић.

На сцени су деца заједно са одраслима имали задатак да прикажу традицију својих држава и да на креативан начин пренесу елементе те културе. После завршеног програма, ученици су се упутили ка Ваљеву. Средњошколци,

који су кренули из својих градова, имали су дosta предрасуда о овом догађају, али харизма и гостопримство људи из различитих делова Европе прихватила су их и пренели им своје знање и искуство. Они који су први пут били део ове манифестације вратили су се кући са много лепих утисака.

Маја Милутиновић и Екатарина Павић Јс

Писмо=Глава

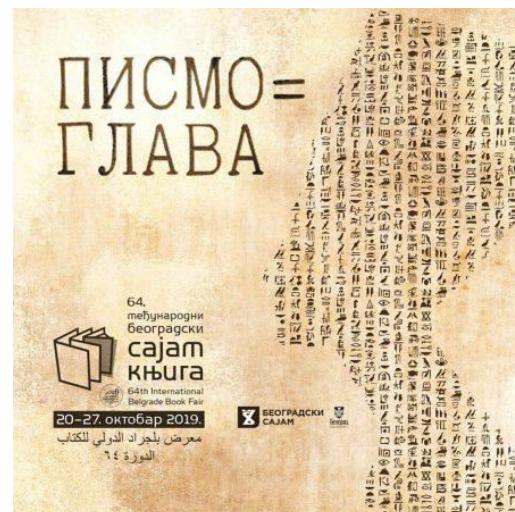
„Читање је од суштинске важности за оне који се желе уздићи изнад обичног“
Џим Рон

Велика књижара која је радила само једне недеље од 20. до 27. октобра је уз бројне писце и велике попусте била главни разлог огромне посећености Сајма књига. Ово је највећа регионална манифестација у част књигама чији је циљ да покрене теме књижевног стваралаштва и образовања, као и да поспеши културну размену са иностранством.

Сајам је отворио писац Милан Витезовић, председник Удружења књижевника Србије. У жељи да подсете људе на универзалну вредност писмености, комисија београдског сајма одлучила је да овогодишњи слоган буде *Писмо=Глава*. Овај неформални празник књига је добро познат по свом разноликом програму. Захваљујући бројним промоцијама, предавањима, презентацијама, округлим столовима и трибинама, учесници имају прилику да својој широкој публици представе низ тема које су важне за књижевност, издавалаштво и културу. Учествовало је чак 500 излагача из Србије и иностранства. Почасни гост за ову годину била је и Арапска Република Египат представивши нам своју културу, традицију, најпознатија дела писаца и уметника. На све нас оставили су јак утисак аутори из Русије, Немачке, Туниса, Кине, Италије, Швајцарске и других земаља. Титулу најтраженије књиге овогодишњег сајма, понела је књига *Велики пад* познатог нобеловца Петра Хендкеа.

Београдски сајам обишао је и велики број ученика наше школе. Чак 530 гимназијалаца, желело је да посети ову манифестацију због добре књиге, али и због представе *Кад су цветале тикве* Драгослава Михаиловића коју смо гледали у Београдском драмском позоришту. Гимназијалке су биле одушевљене маестралном глумом Милоша Биковића у извођењу лика Љубе Шампиона! Поред многоbroјних ученика, професори наше школе такође су били заинтересовани да у великом броју крену са нама. Одељења прве године, са професоркама српског језика погледали су комедију *Женски оркестар* Жана Ануја у Народном позоришту. Посета сајму, слободно поподне у Београду и занимљиве представе које имамо прилике да гледамо, учинили су нам овај сајам занимљивим и једном од омиљених манифестација многим ученицима.

Надамо се да ће гимназијалци и следеће године наставити да посећују ову манифестацију у још већем броју и проширити своје личне библиотеке са неким најбољим књигама са сајма!

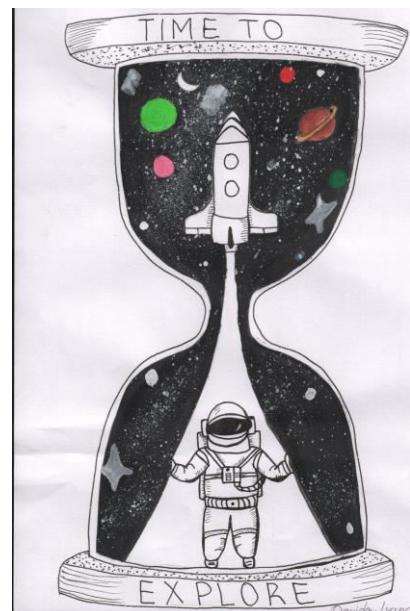
Јана Рељић II₆

Aj Mi I₄ – The Introduction

Направити ретроспективу обично значи имати иза себе један заокружени временски период. Али ми смо тек на почетку. Ипак, покушаћу да, уз помоћ осталих и у име свих нас, резимирам овај почетак почетка нашег четврогодишњег ИТ дружења у Гимназији.

Првих дана деловало је страно. Вероватно зато што је све још увек било исувише ново. Као индивидуе, већином непознате једна другој, имали смо потребу да се остварујемо посебно, једни пред другима, а нарочито пред професорима и професоркама. Тада вакуумски период ентропије брзо је прошао и из њега смо, већ након недељу дана, и то уз посебну подршку разредног и осталих професора и професорки, изашли повезани у један колектив: прво ИТ одељење Ваљевске гимназије, тренутно вероватно најексклузивније и најдрагоценје одељење у школи, у сваком смислу. Повезани, дакле, најпре истим фокусом својих интересовања, заједнички смо се препустили променама и новим искуствима. Наш ИТ свет на часу највише је испуњен, логично, информатиком. Имамо три различита информатичка предмета, мада за њима не заостају превише ни математика ни физика. Иако то може деловати некоме ко нас посматра споља застрашујуће, ми се, будући држани као мало воде на длану од стране буквално свих у школи, али и захваљујући својим специјализованим способностима, јако добро држимо. Штавише, толико смо добри да смо већ имали времена и могућности да посетимо приватно предузеће ЕНЕЛ, које се бави индустриском аутоматиком, и стекнемо врло корисна практична знања о једном могућем начину примене онога чиме се у школи бавимо. А тек нам предстоје таква драгоценна искуства. Углавном, довољно је рећи да нам драга професорка географије Мила Илчић, свима већ предвиђа веома успешне каријере, а у њена пророчка знања нимало не сумњамо. Саветујемо вам да ни ви то не чините. Међутим, и наш ИТ свет ван часа врло је испуњен. Релативно нас је мало, прецизније – 18, јер смо специјализовано одељење, па смо, у суштини, већ доста упознали једни друге и можемо рећи да чинимо много чвршће друштво од већине одељења првог разреда у Гимназији. Иако нам тек предстоји развој на социјалном плану, рекла бих да до сада сви имамо барем неколико успомена које делимо једни са другима (и то не само на групном чету, већ и у својим неуронима) и које су вредне заједничког памћења.

Генерално, то би било то за почетак. Наш почетак. Stay tuned & don't forget to give a thumbs up + subscribe to our class. xoxo

Ленка Николић I₄

Једна епизода из прошлости наше школе

Богата историја Ваљевске гимназије пуна је занимљивих догађаја који, сами по себи, могу причати занимљиве приче и приповедати о образовању,

животу, забави у нашој школи. На нама је, млађим генерацијама које смо сада у Ваљевској гимназији, да се потрудимо да што више тих прича отргнемо од заборава, сачувамо их и подсетимо се давних времена. Само тако можемо бити свесни тога колико је наша школа стара и вредна, и само тако можемо бити поносни њеном прошлости.

Пред читаоцима се налази препис једног документа пронађеног у Међуопштинском историјском архиву у Ваљеву, који се односи на нашу школу.

Социјалистичка република Србија

ГИМНАЗИЈА

бр. 315

22. IV 1968.

Ваљево

Директору и другим органима управљања предузећа „Пивара Јединство”

Драги другови,

Ваљевска гимназија у оквиру међурепубличке и међународне сарадње успоставила је веома присне, другарске и братске односе са Гимназијом Томо Горета у Вуковару (СР Хрватска). То је град са којим Ваљево везују тешке и болне успомене из заједничке борбе за ослобођење у завршним биткама за пробој Сремског фронта 1944/45. године (стотине Ваљеваца изгинуло је на Товарнику и другим прилазима овом граду). Организације Савеза бораца једног и другог града већ годинама успешно сарађују.

Ове године Гимназија је организовала размену посете са већом групом ученика и наставника наших двеју школа. У петак и суботу, 19. и 20. априла, 120 наших ученика и наставника боравило је у Вуковару. Ваљевски гимназијалци имали су спортске сусрете са својим вршњацима из вуковарске Гимназије и дали веома успео културно-уметнички програм за ученике, родитеље и друге грађане Вуквара, којим су одушевили публику овог града. Братски пријем, смештај и пажња којом је наша прилично велика група учесника посете била окружена тих дана не могу се никаквим речима описати. Омладина нашеј града је изузетно заинтересована за овакве контакте, чији је политички значај за отклањање неких националних предрасуда непроцењив.

У суботу и недељу 27. и 28. априла тг. Вукварчани треба са исто толиком групом (120 ученика и наставника) да буду гости наше школе.

Савет Гимназије у Ваљеву овим путем вам се обраћа са надом да ћете схватити какве обавезе има ова школа да би се бар приближно одужила за братски пријем на који је наша омладина нашла у Вуковару. Напомињемо да би нам драгоценна била свака, макар и симболична, новчана или материјална помоћ или услуга са ваше стране, имајући у виду да је Вуковар заиста велики град – пријатељ Ваљева, у шта су сви учесници посете Вуквару лично имали прилике да се дубоко осведоче.

Молимо вас да нас што хитније обавестите да ли сте у могућности да нас помогнете, као и о томе у чему би се састојала ваша помоћ, како бисмо благовремено могли да организујемо програм посете, превоз ученика на Дивчибаре, закуску и обезбедимо неке симболичне поклоне. Ноћана средства могу се дознатици на рачун Гимназије бр. 639-723-1-18.

Директор
Д. Недељковић
проф.
М.П.

Председник Савета Гимназије
Милан Трипковић,

Упознајте Сократа

Свакако један од најпознатијих филозофа свог времена Сократ, био је познат и под псеудонимом „Отац западне филозофије”. О његовој фигури сазнајемо на основу записа два његова ученика – Платона и Ксенофонт, али и на основу представа његовог савременика Аристофана.

У овом тексту биће изнето пар занимљивих чињеница које можда нисте знали о Сократу.

Био је ниске и здепасте грађе са изразито кукастим носем и великим очима.

Његовој жени, Ксантипи, није се никако допадало његово опредељење да буде филозоф. (Неки записи сведоче чак и о томе како га је злостављала!)

Веровао је да је ум знатно битнији од физичке лепоте, те да је филозофија повољан начин да се побољша целокупно друштвено стање.

Није се бавио питањима универзума већ је био фокусиран на етичка питања, попут тога, шта је, заправо, пријатељство.

Учествовао је у Пелопонеском рату као војник.

Покушавао је да не учествује у политици колико год је могао.

Био је познат по тзв. Сократовом методу говорења у ком је успешно разуверавао своје саговорнике да не знају оно што мисле да знају и тако их доводио до праве дефиниције.

Његов отац Софронискус био је вајар и каменорезац, чиме се и он сам бавио неко време.

Није веровао у црквене догме и бележи се чак да је он кривац што су млади људи његовог времена доводили у питање постојање Бога.

Био је осуђен на смрт и то тровањем бильком кукуте због својих радикалних филозофских ставова.

И на крају свега, после целог живота проведеног „филозофирајући”, Сократ закључује да зна да ништа не зна!

Сања Радовић IV₅

Пре свега човек

Бити човек. Знамо ли уопште значење ове фразе? Бити човек, не значи једноставно се родити, као што не значи ни само одрасти, а ни оistarити. Тешко је бити човек, а још теже је описати значење човека. Овакву појаву морате да доживите, да упознате ту особу која је право значење ове фразе, особу која је пре свега човек. У животу се сусретнемо са многим људима, али нам ретко живот омогући познавање са таквом особом, какав је он био. Михајла сам, на моју велику срећу, имала прилику да упознам. Потрудићу се да вам што ближе дочарам њега и његову величину, јер како уопште дочарати бесконачност.

Михајло Спорић рођен је 1997. године у Београду. По завршетку основне школе, уписао је Математичку гимназију, из које је понео Вукову диплому. За време свог гимназијског живота, Михајло је добио бројне награде у области математике, физике и астрономије. Најважнија међу свим наградама је златна медаља на Међународној олимпијади из физике 2016. године. Михајло је носилац Светосавске награде, а проглашен је и за Младог хероја Србије. Након средње школе, образовање наставља прво на Физичком и Електротехничком факултету у Београду, а студије физике наставља на Тринити колеџу Универзитета Кембриџ. Успехе ниже и на студијама, добијајући максималне оцене за свој рад.

У друштву је био међу омиљенима, а своје знање је несебично делио. Био је свестран, поред огромне љубави према физици, бавио се и многим другим активностима. Михајло је трчао маратоне, а био је и одличан скијаш. У слободно време свирао је клавир и писао поезију. Учествовао је и у писању сценарија и креирању једног кратког студентског филма. Волео је друштвене игре, па је тако читаво друштво навукао на *Авалон*, игри у којој су сви уживали.

Михајло је био посебан, не због поменутих признања и свог ненадмашивог талента везаног за науку, већ због позитивности, искрености, доброте, скромности и још многих особина које су га красиле. Кад год смо се срели био је насмејан, а из разговора са њим могло би се закључити да је гледао само лепшу страну света. Слава и успеси га нису променили, што се огледа у томе да је са истом пажњом водио разговор са малим дететом, као и одраслом особом. Његова искреност и спремност да свима помогне, постали су његови заштитни знаци.

Овог месеца је још једна звезда засијала на небу. Михајло је напустио овај свет, али никада неће напустити наша срца. Отишао је Михајло, који је био један од најбољих физичара, студената, али пре свега био је човек. Особу, као што је он, тешко је описати, требало га је познавати.

Била ми је част познавати те, разговарати са тобом и осетити топлину око срца коју си поклањао свакоме ко се нашао у твојој близини. Хвала ти на томе.

Мирјана Ђукић IV₅

Обавезно, а изборно

Као иновација у Ваљевској гимназији нашли су се изборни предмети, који су од претходне школске године постали обавезни. Ове изборне предмете похађају сви смерови природног, друштвеног и билингвалног смера, осим специјализованих одељења филолошког, математичког и информатичког. Предмети се реализују у оквиру редовног распореда ученика, тако да се више не одржавају у супротној смени. Оваквом одлуком се сада спутава креативност ученика да се настава одржава ван учионице. У изборне предмете спадају: образовање за одрживи развој, здравље и спорт, уметност и дизајн као и језик, медији и комуникација. Колико је увођење ових предмета додатно оптеретило ученике? Колико су ови предмети изборни ако ученици немају право избора? Време је да сазнамо нешто о овим предметима.

Образовање за одрживи развој:

У оквиру предмета образовање за одрживи развој учи се о екологији, заштити животне средине, води, ваздуху, о привреди и о органској и неорганској храни. Спровођена су разна истраживања као што су провера квалитета воде и какву воду користимо. Планиран је пројекат *Подизање зеленог крова* у сарадњи са локалном управом и ЈКП *Видрак*. Неке од активности које су у вези са овим предметом јесу и посета Польопривредној школи (где прикупљају материјал за пројекте из органске хране, ГМО-а, заштите животне средине, квалитета намирница у хипермаркетима...), одлазак у Београд на Грин фест, као и на разна такмичења. Истиче се максимална креативност, језичка и јавна компетенција ученика. Посебан успех постигли су ученици одељења II₂ чији је филм омогућио да се једна депонија очисти. Ово су само неки догађаји који се спроводе на овом предмету, а надамо се да ће у будућности бити још занимљивих активности.

Здравље и спорт:

Очекивања ученика приликом избора овог предмета била су провођење времена у игрању различитих тимских спорту (фудбал, кошарка, одбојка...), али већина је доживела разочарање. На предмету здравље и спорт прича се о пороцима, као што су конзумирање различитих врста наркотика и алкохолних пића, али и о здравом начину живота и дијетама. Бројни професори сматрају да је овај предмет веома битан, јер буди свест код младих како да се боље брину о сопственом здрављу. Ђаци имају задатке да праве презентације на одређене теме.

Уметност и дизајн:

Уметност и дизајн је предмет који је ученицима можда и најближи, јер се они који га похађају, забављају, слушају музику, гледају филмове које сами бирају и смишљају теме за представе у којима и сами учествују. Једна од активности је био обилазак Градца и фотографисање природних лепота. Током школске године ученици су радили на припреми представе, чија је тема *Утицај друштва на одлуке појединца*. Тема представе је да ли ћете кренути пут конзумирања алкохола, психоактивних супстанци или ћете остати верни себи и својим одлукама. На жалост, до реализације овог пројекта није дошло услед измене изборних предмета у другој години. Одлазак на мјузикл *Мама миа* је била још једна активност у којој су ученици уживали. Овај предмет буди машту код ученика и зато се сматра најкреативнијим.

Језик, медији и комуникација:

Језик, медији и комуникација је предмет на којем ученици имају прилику да одрже разне дебате и да расправљају о познатим личностима, политици, реторици (говорништву). Нека од активности овог предмета јесте био јавни наступ у свечаној сали као и спремање разних презентација. Ученици дебатују о добним и лошим странама, шта им се допало, а шта не. Једна од тема

бројних дебата у оквиру овог предмета јесте *Медији угрожавају приватност познатих личности* где се излажу различити аргументи на страни медија или познатих личности. Важне теме у оквиру овог предмета су генерације које су претходиле и оне које тек долазе, насиље на интернету, мрачне стране интернета као и његове позитивне стране. У оквиру овог предмета се посебно негује елоквентност.

Многи ученици се слажу да ови предмети одузимају доста времена, број часова у школи је повећан, а самим тим ученици касније долазе својим кућама, а кад стигну, чекају их бројни пројекти које треба да спреме, што додатно одузима време. Са друге стране то није много изгубљеног времена и ови предмети помажу ученицима да њихов просек буде што већи, а услови су да се ђаци укључе у рад, буду пажљиви и поштују предметног професора, што се не разликује много од редовних предмета који сви ми имамо. У одређеном броју случаја се не гледају жеље и потребе ученика, него се гледа фонд часова.

Мислим да би се већина гимназијалаца сложила да су ови изборни предмети од користи и да им пружају одмор од других, тежих предмета.

Ања Саватић, Милица Ракић II₅

Хоћ вештица или Свети Лука?

Једна од вечитих расправа у друштву која се јавља сваког 31. октобра јесте да ли празновати Хоћ вештица (Halloween) или Светог Луку, крсну славу одређеног броја православних Срба.

Као што зnamо, Хоћ вештица није ништа друго него манифестација која се обележава облачењем костима, гледањем хорор филмова, причањем страшних прича, прављењем лампи од бундева и другим обичајима које би овај дан учинили „најстрашнијим“ у години. Још од времена када су живели Келти, Нова година се обележава 1. новембра и сматра се да је 31. октобар дан када мртве душе посећују своје старе домове и живима наносе штету. Може се рећи да ова традиција има паганске корене.

Са друге стране, славимо дан посвећен светом апостолу Луки, заштитнику лекарске професије и оснивачу хришћанског иконописа, у народу познатији као Лучиндан. Настаје сукоб мишљења једне и друге стране, јер, како забога, на исти дан могу да се славе два празника са потпуно другачијом тематиком и циљем? Неки сматрају да је Хоћ вештица ругање Богу и да никако није у складу са духом православне традиције, док остатак мисли да се на само маскирање и прављење луде журке не треба гледати као грех, већ као забаву. За све постоје аргументи које треба узети у обзир у сваком случају. Хоћ вештица је заиста нешто другачије и треба се упознati са различитом културом и уживати у њој као и прихватити те разлике. Међутим, ми као Срби, не треба да дозволимо да наши корени избледе и да запад превлада нашу културу. То су неки од класичних ставова сукобљених страна. Друштвене мреже нам не дају мира, како у вези са овом темом, тако и за 14. фебруар који обележава Дан заљубљених односно Свети Валентин и Свети Трифун.

Али чему овога пометња? Традиција је оно што сами стварамо, а не оно што нам је наметнуто. Треба наћи средину и уживати у свему. Главно је поштовати своје обичаје и све што они налажу, а затим провирити и упознati се са нечим страним.

Наталија Урошевић II₆

Млади и србијстика

У издању Завода за унапређивање образовања и васпитања из Београда објављена је књига *Млади и србијстика*, Зборник радова полазника програма у ОКЦ *Вук Караџић* у Тршићу. Уређивачки одбор чине проф. др Александар Јовановић, проф. др Милош Ковачевић, проф. др Александар Милановић и проф. др Софија Милорадовић. У Зборнику су објављена и три рада ученика наше школе.

У уводном тексту *Србијски национални залог за будућност* уредништво истиче да у данашње време ниједан народ, па ни српски, не може сачувати уколико се не сачувају његови национални идентитски критеријуми, међу којима су најзначајнији језик и писмо. Од Вука до данас, Срби нису имали ниједан центар за неговање, изучавање и популарисање српског језика. У циљевима и програмским оквирима истиче се да Образовано-културни центар *Вук Караџић* у Тршићу за свој основни циљ има заштиту српског нематеријалног културног наслеђа, неговање и популарисање српске културе, а пре свега српског језика и ћириличког писма, као и неговање, изучавање и популарисање,

посебно међу младима, дела Вука Караџића, као реформатора српског језика и српске ћирилице. У првој години рада центра, последњој седмици јула, првим двема седмицама августа и крајем септембра, у Тршићу је одржано пет образовано-истраживачких радионица или семинара: из српског језика, из историје српске културе, фолклористике, из етнологије, преводилачка радионица *Нобеловац Иво Андрић*. Радионице су биле организоване према подтемама: жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми и књижевни текст, те у њиховом међуодносу, а учесници су били подељени према интересовањима. Координатор и пет руководилаца радионица били су са Института за српски језик САНУ.

Курс историја српске културе замишљен је тако да полазници упознају најзначајније моменте развоја културе на тлу Србије у праисторији и античком периоду и српске културе у три њена релативно подељена, али и међусобно повезана периода, да стекну свест о целини и разноликости наше културе, унутарњем развоју и прожимањима са другим културама. Курс се одвијао кроз предавања о развоју српске културе у поменутим периодима и образовано-истраживачку радионицу *Поезија и култура*, у којој су полазници читали и тумачили песме модерних српских песника. Под менторским усмерењима полазници кампа резултате рада објединили су у истраживачке радове.

Зборник садржи десет и три истраживачка рада полазника кампа. У радионици о жаргонизмима, фразеологизмима и дијалектизмима, учествовала је, Јана Марковић, као ученица трећег разреда наше школе, школске 2018/19. У зборнику је објављен њен рад *Употреба косовско-ресавског дијалекта у репмузици*. Објављен је рад Немање Грујичића *Традиција и популарна култура у поезији Шермана Алексија и Милене Марковић*. Немања је учествовао у радионици о историји српске културе као ученик другог разреда наше школе. У радионици о фолклористици учествовала је Ана Косић као представник литерарне секције Ваљевске гимназије. У Зборнику је објављен њен рад *Обредни опходи у Тршићу*.

Зборник је представљен у малој сали Коларчеве задужбине 28. октобра 2019. године.

Тамара Спасојевић и Софија Савић IV₆

Француз по рођењу, Србин по определењу

Март 2004. година... Куће у пламену, убиства, отмице, уништена имовина, оскрнављени српски културно-историјски споменици... Антисрпски погром се шири, букти попут ватрене стихије, претећи да у прах претвори сваки траг српства који се пред њим нађе. Баш у време када територија Косова и Метохије постаје простор са кога се бежи, Арно Гујон, деветнаестогодишњи младић из Француске, оснива хуманитарну организацију *Солидарност за Косово* и долази на ово поље немира, одлучан у намери да помогне нашем народу на Косову и Метохији да се избори са недаћама које се пред њим указују. Тада је донео хуманитарну помоћ скупљену у Француској и, још важније, својим присуством пружио Србима преко потребну моралну подршку, показао им да нису сами, да нису заборављени.

Од погрома је прошла деценија и по, а Арно и даље храбро стоји на страни Срба и неуморно им помаже. Више од четрдесет шлепера скупљене хуманитарне помоћи, десетине организованих пројеката у области школства, здравства и пољопривреде, изградња пет фарми, млекара, фабрике, десетине подигнутих пластеника, као и куповина пољопривредних машина за мештане

енклава само су неке од активности организације *Солидарност за Косово*. Организација поклања велику пажњу раду са децом, па је реновирала више од 30 школа и водила неколико стотина деце први пут на море.

Арно је изузетно посвећен друштвеном раду и активностима у области културе. Учесник је акције *Неизједи српски*

језик која за циљ има заштиту српског језика, писма и језичке културе, предводник Каравана културе говори који организује едукације и трибине широм Србије и Републике Српске и аутор књиге *Сви моји путеви воде ка Србији*.

Био је гост наше школе у среду, 09. октобра 2019. године. Свестан да је „одлив мозгова” један од највећих проблема наше државе, одржао је панел дискусију о останку младих у Србији са циљем да кроз разговор са гимназијалцима чује њихово мишљење о теми останка у земљи, па на основу прикупљених мишљења и предлога створи јаснију слику о овом проблему. Посета Гимназији само је једна у низу активности које спроводи у оквиру пројекта *Конференција о останку младих у Србији* која ће се овог децембра одржати у Београду, а на коју су позвани и ученици наше школе који су учествовали у дискусији у Ваљеву.

Арно Гујон – Француз или Србин?

Неко би рекао Француз, неко ће, пак, рећи Србин, а најисправније би вероватно било рећи Арно Гујон, Француз – Србин, јер како и сам каже: „Бити Француз по рођењу, а Србин по определењу је за мене природна ствар јер се француски и српски идентитети допуњавају и чине ме комплетним.”

Арно Гујон – и Француз и Србин и, најважније, велики човек!

Милица Вишић IV₂

Немачко пријатељство са Ваљевом

Након НАТО бомбардовања Србије 1999. друштво *Пријатељство са Ваљевом* организовало је први пут за 12 ученика средњих школа из Ваљева седмодневни боравак у Пфафенхофену. Тако је почела сарадња између ова два града која је касније прерасла у искрено пријатељство. Траје пуних 20 година и не бледи захваљујући оснивачу и председнику друштва Бернду Душнеру. Као и претходних година и овог лета средњошколци су уживали у лепоти Баварске обишавши Регензбург, Нирнберг, Инглоштат, Минхен и Дахau. Представници наше школе смо били Ђорђе Урошевић IV₄ и ја.

Мени као *билингвалцу* немачки језик је један од омиљених предмета, а Немачка омиљена дестинација. Када сам добила понуду за ово путовање, пред крај првог разреда, без имало размишљања сам прихватила и ишчекивала полазак. С обзиром на то да нисам знала никог и да сам најмлађа, била сам мало уплашена, али су ме одмах сви прихватили и страх је нестао. Ту су биле и професорке Душица Рајевац и Ивана Вујић које су већину времена проводиле са нама. Када смо дошли у Пфафенхоfen, осећала сам се као код куће, људи су били пријатни, а град прелеп. Први дан смо провели са породицама у упознавању. Једна девојчица из пољопривредне школе и ја смо припадле породици Бен Саид из Туниса. Без обзира на другу вероисповест, обичаје и културу, они су нас лепо угостили. Мајка те породице је професорка немачког језика и стручних предмета, отац ради у Тунису, али је током нашег боравка био ту. Они имају три ћерке, највише времена смо проводиле са најстаријом Ajlin која је моја вршњакиња. И даље смо у контакту и јако ми је драго због тога. Наш водич, човек без ког ништа од овог не би успело, господин Душнер је припремио туристичке туре за сваки дан. За мене су посета и присуствовање часовима у гимназији у Пфафенхофену били најзанимљивији. Увидела сам пуно разлика између нашег школског система и њиховог. Ми имамо много обавезних и изборних предмета, које нам је одредило Министарство. Они се фокусирају на оно шта воле и шта је за њих најзначајније, јер имају могућност бирања предмете које желе да похађају током године. Такође наша правила у школи су строжа, пре свега по питању одевања. У тој гимназији, било је разних модних стилова, више оригиналности, рекло би се да ученици имају већу слободу одевања. Пример је једна девојчица која је цео дан провела само у чарапама, без ципела или патика, а да је нико због тога није необично гледао или прекорио.

Ово је једно дивно искуство у којем сам пре свега побољшала језик, упознала нове људе и научила свашта ново о Немачкој. На растанку сам

добила књигу на немачком са посветом. Захваљујем се господину Душнеру што нам је све ово омогућио јер вероватно, да смо обични туристи, не бисмо имали прилике да сазнамо оволико новог.

Софija Перић II₆

Fußballcamp

У организацији Гете института, седам ученика наше школе је добило стипендију за одлазак у Румунију на фудбалски камп у трајању од 07. јула до 13. јула у пратњи професорке Иване Виторовић. На кампу су учествовали ученици: Андреа Ђорђић II₆, Страхиња Продановић II₆, Татјана Крстивојевић II₆, Димитрије Старчевић II₂, Јован Цветановић II₂, Немања Босиљчић II₂ и Теодора Чикарић II₅.

Пут до места Себеш је био веома дуг, али исплатив. По нашем доласку, сачекали су нас водичи овог кампа, а један од њих, Линус, спремио нам је игру упознавања где смо упознали све учеснике кампа који су долазили из Румуније, Бугарске и Молдавије. Сваки дан нам је био испланиран преподневном наставом и послеподневним радионицама попут бављења спортом, сликања... Учесници су по доласку подељени у две групе где је нас седморо било у истој групи. Свакодневно, кроз веома занимљиве радионице богатили смо наш речник новим речима из немачког језика кроз разне разговоре и дискусије о

одређеним темама. Водичи кампа били су Роберт Свен из Немачке и Хуакин из Аргентине. Њихов циљ је био да нас науче шта је ферплеј игра како кроз спорт, тако и кроз многе друге ситуације. Неке од активности којима смо се бавили су били трампа, играње кошарке и фудбала, дискотека и екскурзија. Екскурзија, иако је била

једнодневна, била је незаборавна. Током екскурзије обишли смо Деву и тврђаву, замак Корвин (Хуњади), где смо имали занимљив обилазак и сазнали доста тога из историје Румуније. Последњи дан, али не и најмање занимљив, била је организована журка где смо се сви окупили у главној просторији овог кампа где су сви имали задатак да представе своју државу, храну, културу и традицију земље, а потом је око девет сати почела и музика где су се, поред страних песама на енглеском, пуштали и наши велики хитови уз које су сви уживали и забављали се.

Током седмодневног боравка у кампу, поред знања немачког језика, које се побољшавало из дана у дан све више, стекли смо и нове пријатеље са којима смо и сада у контакту и надамо се да ћемо се некад негде опет срести.

Андреа Ђорђић II₆ и Димитрије Старчевић II₂

Будите упорни и не одустајте

Стеван Марјановић је ученик трећег разреда обдарених ученика у Математичкој гимназији. Бави се најпре програмирањем, али је активан и у другим сферама Информационо-комуникационих технологија. Недавно је ажурирао свој сајт (<https://stevit.rs>) који је одјекнуо на друштвеним мрежама. Разговарали смо са њим како бисмо поделили његово искуство са свим средњошколцима који желе да се упuste у свет информационих технологија, али не знају одакле да почну.

Здраво Стеване! Како си ти ушао у свет програмирања?

Здраво и вама. Па, када сам био шести разред једном приликом ми је члан породице поменуо програмирање, заинтересовао сам се и почeo да истражујем. Први програмски језик који сам научио је Руби. Имао сам среће јер сам се у седмом разреду упознао са професором информатике и рачунарства Југославом Кандићем. Он је имао велики утицај на мене, на његовим часовима сам научио, не само јаке основе програмирања већ и како да их применим на прави начин. Поред тога, највише сам учио преко сајтова и онлајн курсева.

Да ли ти је било тешко издавати време за програмирање?

Да, било ми је доста тешко. Кроз ове четири године искуства схватио сам да мора бити губитака да би било добитака. Одређивање приоритета је кључно. Сада ми је знатно лакше него раније и уверен сам да свако може да постигне оно што жeli уз добру организацију времена и енергије.

Како програмирање утиче на тебе?

Стекао сам знања примењива на свакодневни живот, поготово на решавање проблема. Морао сам да научим како да велики проблем раставим на мање делове и решавам их један по један. Такође, схватио сам важност употребљавања старог знања на нове проблеме.

Да ли су вештине комуникације битне у свету програмирања?

Итекако, добра комуникација је неопходна. Лично сам увек био повученије природе, што је у неку руку мач са две оштрице – морао сам доста да учим сам што ми је помогло у развијању сналажљивости, али ме је и коштало много времена. У новембру 2017. године сам први пут присуствовао конференцији, иРеволуцији, а имао сам среће да будем и у организацији исте. Од тада присуствујем разним конференцијама кад год сам у прилици. На њима сам сазнао доста тога о пословној комуникацији. Побољшањем комуникативности и тзв. меких вештина отворио сам себи многа врата, добио мноштво пословних прилика и остварио доста контаката.

Све своје претходне успехе ниси могао постићи потпуно сам, ко за тебе представља подршку?

У почетку сам био препуштен самом себи. То се променило кад сам се придружио иРеволуцији и упознао Владимира Радосављевића. Он је ту био готово од самог почетка и највише је упознат са мојим радом и напретком. Видео је потенцијал у мени и бодрио ме да постанем што бољи на предузетничком, али и личном нивоу. Јако сам му захвалан на томе. Још једна особа коју сам упознао релативно скоро, али има велики утицај на мене је Милица Миливојевић. Веома добро сарађујемо и уважавамо мишљења једно другог, тако да пред сваки пројекат или услед недоумице обавезно разменимо искуства и процене.

Који су твоји најзначајнији пројекти?

Више о мом досадашњем раду можете сазнати на мом сајту.

Шта желиш да кажеш вршњацима који желе да се опробају у програмирању? Одакле почети?

Предлажем да се прво фокусирате на један језик, погодан за почетнике, и са њим научите како само програмирање и „комуникација са рачунаром“ функционише. Програмирање је веома обимна индустрија и када савладате основе, одаберите браншу која вас највише привлачи: веб дизајн, мобилне и десктоп апликације, наука о подацима итд. Тада се концентришите на тај одсек и напредујте што више. Као и са свиме у животу, не очекујте резултате одмах, будите упорни и не одустајте!

Ђурђа Блануша I₅

Победник је губитник који је покушао поново

Михаило Вуковић је ученик трећег разреда обдарених ученика у Математичкој гимназији. Поред тога што је добар шахиста и друг, веома воли атлетику и трчање и добар је у ономе што ради. Почеко је да тренира пре него што је кренуо у први разред основне школе, мотивисан очевим радом и бављењем атлетиком. Прва трка, а уједно и прва награда била је у првом разреду основне школе када је на Светосавској трци освојио друго место. Тако је све почело.

Михаило живи у Петници. Клуб у којем тренира налази се на Петом пуку, па је неретко сам тренирао јер му је потребно доста времена како би одлазио на тренинге. Просечно трчи десет километара и неколико убрзања. Од ове школске године праве му друштво вршњаци, јер је у школи од недавно формирана секција за трчање коју воде професори Наташа Кристић и Марко Томић. Својим највећим успехом сматра овогодишње трке у Крагујевцу и Чачку. Из Крагујевца се вратио као први јуниор, а у Чачку је истрчао 36 километара за 4 часа што истински сматра својим величним подвигом. Да би се стигло до успеха (који га чекају у будућности, а он верује у то) мора се доживети доста неуспеха. У шестом разреду поломио је ногу иако је у том тренутку био међу најбоље пласиранима у Србији. То му је тешко пало, али се великим борбом и упорношћу за само годину дана вратио на старо. Веровали или не, поново је доживео незгоду, али се и овога пута вратио у форму иако је разишљао да одустане од спорта. Иста нога била је повређена и трећег пута само неколико месеци касније, али се Михаило није дао! То је спорт! Он верује у светлу будућност!

Од атлетике се не живи, тврди Михаило, али ће љубав према овом хобију остати вечна. И после три пута ломљења исте ноге и неколико губитака наставиће да се бави атлетиком као хобијем јер га она чини бољим.

„Победник је губитник који је покушао поново”, како Михаило каже, а он то и јесте и очигледно му добро иде.

Катарина Старчевић II₇

Србизми у енглеском језику

Мало је познато да огромни енглески вокабулар садржи и поједине речи из српског језика, такозване србизме. Чвршћи контакти између два језика успостављени су тек у 19. веку услед сплета политичких и историјских околности, када многи европски народи почину борбу за ослобођење, јачају национални покрети и књижевност. Европски интелектуалци, а међу њима и енглески, са симпатијама гледају на мале народе и на њихову борбу за слободу. Осим тога, романтичарски покрет у књижевности делује подстицајно на ауторе који пишу на „малим“ језицима, који полако продиру у англосаксонску средину. Ово не значи да контаката није било и раније, али су били веома ретки и своде се на описе енглеских путописаца, дипломата и осталих који су путовали кроз Србију или су се сусретали са Србима. Кроз описе начина живота локалног становништва, његових културних и државних институција и обичаја, у енглески су ушле и српске речи које најбитнији речници и данас бележе.

Рад је заснован на материјалу добијеном из најрелевантнијих речника. Сви ови појмови се могу проверити у било ком етимолошком речнику, који покрива ову област. Подаци који су наведени у даљем тексту преузети су из речника најеминентнијих британских и америчких издавача.

Прва реч из српског која је забележена у енглеском, а истовремено и најчувенија, јесте *vampire*, а у овај језик је ушла у првој половини 18. века. Истини за вольју, морамо признати да је неки извори наводе и као реч словенског порекла и не везују је за конкретан језик, док је амерички лексикографи приписују српском језику. Још једна позната и честа реч јесте *paprika*, која припада стандардном енглеском вокабулару. Национално пиће шљивовица пронашла је пут до енглеског језика још у 19. веку, премда заобилазно и највероватније преко немачког, на шта указују облици *sliwowitz* и *slivovitz*. Иако већ можемо рећи да се од србизама у енглеском може начинити и једноставан оброк, прилику да се боље упознамо са осталим ћаконијама нуди и србизам *slava*, који речници енглеског региструју у XX веку, када се у њима појављује и *slatko*. Неколико речи које су у вези са српским фолклором у енглески улазе у 19. веку, када се енглеска читалачка публика први пут сусреће са нашом народном књижевношћу. Иако енглески језик има веома богат вокабулар којим означава натприродна бића, наша реч за вилу, у облику *yla* или *wili*, забележена је у неким текстовима који спомињу ова натприродна бића. У већини текстова писаних на енглеском, ова бића се називају *fairy* или *fairygodmother*, али специфичность словенске виле је подстакла неке ауторе енглеског говорног подручја да употребе домаћи назив како би се сачувала ова разлика. Како су се песме о вилама могле чути уз гусле, на којима свира гуслар, није ни чудо да су у 19. веку забележене и речи *gusle* (уз облике *gousle*, *guzla* и сл.), као и *guslar*, која чак има и српску множину *guslari*. Не знамо да ли би се уз речи *tamburitza* и *zurla*, која је додуше оријенталног порекла, можда могао саставити и неки мали оркестар, али извесно је да их речници бележе као српске речи. Коначно, уз ову музику се може и заиграти уз реч *koło*, коју енглески лексикографи познају преко сто година. Иако су речи које смо навели углавном везане за културу, традицију и фолклор, постоје и србизми који се користе у науци. Највише има појмова из геоморфологије, у које спадају *polje/polye*, *hum*, *ponor* и *uvala/ouvala*, а карактеристичне су за рељеф поднебља у коме се говори српски, али ту су и речи из других наука, као што су назив

минерала таковита (*takovite*), изведен од топонима Таково, или *tesla*, назив за јединицу за густину магнетног флукса, а изведен је од презимена нашег славног научника. Пут до енглеског језика нашла је и реч кравата – *cravat*. У лингвистици су присутни и термини који се односе на опис језика, као нпр. *glagolitic* (глагольски) или *stokavian/Stokavian*, који се односе на штокавски. Додуше, у лингвистичким текстовима се јављају и неки ређи термини, као рецимо *Ekavian* и *Ijekavian* (за екавски и ијекавски), премда их нема у речницима. Коначно, речници региструју и још неке речи карактеристичне за српску средину које нису споменуте у оквиру до сада представљених група. У њих спадају *zadruga*, која се односи првенствено на породичну задругу, *Skupshtina/Skupština* и *chetnik*. Оксфордов речник у везу са српским доводи и реч *dinar*, која се односи на овдашњи новац, премда је она крајњим пореклом из персијског језика, што британски лексикографи наводе.

cravat

from kravata / кравата

paprika

from paprika / паприка

slivovitz

from šljivovica / шљивовица = "plum rakia"

tamburitza

from tamburica / тамбурица = "little tambura"

tesla

after Nikola Tesla

uvala

from uvala / увала = "a large elongate compound sinkhole"

vampire

from vampir / вампир

Иако је број србизама у енглеском готово занемарљив, будући да их према речницима има тек 28, и премда је њихова учсталост углавном ниска, чињеница је да их бележе најбољи речници и да су именице *vampire* и *paprika* део уобичајеног вокабулара. Остали србизми нису толико чести, јер су везани за српски културни простор, односно институције, предмете, појмове, фолклор, рељеф и све остало што постоји на територији где се говори српски језик. Иако су два језика данас у непрекидном контакту, енглески је доминантан као језик давалац, па се о битнијем будућем упливу србизама у енглески тешко може говорити, али не би требало искључити могућност да ће бар још неки појам наћи пут до енглеског језика.

Лингвистичка секција

Зашто (не) волим своје Ваљево

Ваљево је мој град – град који ме разуме и који ми одговара. Хибернизовани град промене, геријатријски град младих. Дикенсовски смог који га обавија од касног августа до раног априла прати моју сезонску депресију са изузетном прецизношћу, док се оронуле фасаде распадају попут мог живота.

Док се шетам улицама Ваљева богатог историјом, културом, музиком и бојом, полазећи у нову школску годину, запажам преосталу угашену новогодишњу расвету на суморној фасади Дома културе.

И смејем се – јер је то естетика која ми прија; јер ме Ваљево воли, чује, гуши, обавија и прати мој ритам. Никада не бих пожелeo да живим ни на једном другом месту.

Константин Филиповић II₅

Гимназијски кошаркашки времеплов

Године пролазе, а Ваљевска гимназија из дана у дан постаје све препознатљивије културно обележје града. Различита културна дешавања, представе, књижевне вечери, али и спортски догађаји, допринели су томе да гимназија дочека и свој 150. рођендан. У сусрет обележавања 150 година Ваљевске гимназије, дана 1. новембра 2019. године одржана је трибина под називом *Гимназијски кошаркашки времеплов*.

Те вечери подсетили смо се некадашњих гимназијских асова мушких и женских кошаркашких екипа. Млађи посетиоци су имали прилику да виде прве спортске терене у Ваљеву и чују најзанимљивије догодовштине тих генерација, док су старији уживали у оживљавању успомена. Кроз ово путовање у прошлост спровео нас је Зоран Јевремовић, а кошаркашким времепловом управљао је Миливоје Милинковић. Уколико нисте били у могућности да кроз овај времеплов зађете у величанствену кошаркашку прошлост Ваљева, не брините, покушаћу да вам је дочарам.

Најпре ћу вас упутити у једну врло битну годину, 1923. Тог давног октобра 1923. кошарка почиње да се игра и у Србији, а први кошаркаши били су београдски гимназијалци. Када је у питању наш град, Ваљево, први писани извор који нам говори о постојању овог спорта је из 1947. године. Тада је на Пећини одиграна кошаркашка утакмица између наше *Будућности* и КНОЈ-а. Исте године, свог представника у кошарци има и Ваљевска гимназија, учитеља физкултуре, Славка Кончину. Тада је професор гимназије био уједно и тренер и играч у *КК Будућност*. Прва званична утакмица на игралишту код Веселиновића млина, одиграна је 1948. године.

Највећи проблем у развоју спорта у Ваљеву, био је недостатак терена. До 1951. за званичне утакмице се користи терен у Дому ЈНА, а од 1951. тениски терен у парку Пећина. Из те, већ поменуте, 1951. године имамо и најстарију фотографију кошаркашког тима гимназије. Најзад, 1954. године Ваљево добија први прави кошаркашки терен са бетонском плочом у Дому омладине, а клуб мења име у *Омладинац*. Секретар клуба је био професор математике, наравно, из гимназије, чувени Раша Деспотовић. Нешто касније, 1966. године, *КК Металац* осваја прво место у Српској лиги и стиче право играња на квалификационом турниру за улазак у Прву лигу. Нажалост екипа не успева да избори пласман. Поред *КК Металца* 1971. заживео је и нови клуб *КК Студент*.

Један од најбитнијих датума у историји кошарке у Ваљеву је свакако 14. април 1973. године, када КК Металац постаје прволигаш. Године 1974. у Ваљеву почиње са радом и женска школа кошарке. Поред гимназијалаца који су били у сталној постави, 1975. професори, као и професорке Ваљевске гимназије опробали су се у кошарци. Највећи успех женске екипе је пласман у Прву савезну лигу године 1990.

Годинама је кошарка у Ваљеву напредовала, а међу најистакнутијим гимназијалцима на кошаркашким теренима појављивали су се Антоније Пурић Пурке, Слободан Јевтић Пулика, Чедомир Видаковић Шека, Рајко Борисављевић, Панта, Каса, Ђане, Лука Станчић, Предраг Лађа Лазаревић, Аврам, Уре, Почек, Алимпић, Јасмина Игић, Снежана Стanoјевић, Весна Чолић и још многи који су били поменути у *Гимназијском кошаркашком времеплову*.

Надам се да сам вам овим текстом бар мало доћарада ток првог у низу догађаја приликом обележавања 150. годишњице Ваљевске гимназије. Као што су гимназијалци 110. годишњицу посветили кошарци, тако смо и ми започели ову.

Сада, за крај, желим да се захвалим господину Миливоју Милинковићу што је гимназијалцима како садашњим, тако и онима који су давних дана учили у овој школи, омогућио бројне фотографије и приче које их прате, о кошарци у Ваљеву. Такође, дугујем му једно огромно хвала, јер без његове помоћи овај текст никада не би био овакав какав јесте. У то име ћу цитирати његове речи, које су код мене, а верујем и код многих мојих вршњака изазвале на неки начин жељу за прошлним временима.

„Кошарка је и даље код гимназијалаца и гимназијалки најпопуларнији спорт, али савремене технологије све више времена узимају младим људима. Тешко је рећи, али сигурно знам да се она времена када се играла кошарка и учило истовремено или оно време када се трчало на Петнаести да се шутне која на кош, више неће вратити. Ово је био мој покушај да вас на та времена подсетим.“

Мирјана Ђукић IV₅

О Словенији и овако...

Труцкање аутобуса је необична успаванка., али добродошла. Тишина је. Сви спавају. Неко отвара очи и поспано их трља. Погледа кроз прозор. Сунце се уздиже, ваздух је свеж. Трчимо ка бензинској пумпи. Удишемо ваздух целим плућима и истежемо се после дугог седења. Разбуђивање је почело. Сунце се одозго топло осмехује.

Налазимо се на граници са Словенијом. Ведро је, али у исто време и није. Дошле су вести да ћемо чекати неколико сати. Аутобус се чини сивљи него икад, зато излазимо из њега. Групе људи се осмехују и играју хватајући се за руке и правећи кругове. У сваком кругу је по једно сунце. Мирис кремшните се шири Бледским језером. Хладно је, али дрвеће има џемпере. Птица полеће са тврђаве на брежуљку, прелеће језеро и једно јој перо пада на крила девојчице која седи на бродићу. Она опрезно узима перо. Купила је карту за брод не слутећи да ће упловити у читав нови свет.

Група напушта хотел и закорачује у крањску ноћ. Улице су тихе и пусте. Звезде нам осветљавају пут до Прешерновог споменика. Он нас чека. Звезде праве блистав обруч око исклесаног камена у лицу Франце Прешерна и песник лако оживљава. Поређамо се у круг и он седне са нама. Прича нам о словеначкој књижевности, о поезији, о Ђурђевку... Неко се протеже и додирује једну звезду.

Теодора Митровић II₃

Пратећи италијанску заставицу и тиркизни кишобран

Наши матуранти су у септембру кренули пут Италије. У ваздуху су се осећали позитиван набој и узбуђење најстаријих гимназијалаца – једном је матурска екскурзија! Збрка кофера, комешање људских тела и гласова, бректање аутобуског мотора само су повећавали јуфорију пред полазак. Сви су били нестрпљиви да заузму своја места, око чега је чак било и полемике, али све се завршило тако што је директор био сит и ђаци на броју, па је водич, потоње назван Жика Женева, огласио покрет.

Чаробни школски аутобус био је гласан. Музика, прича, шала, смех ђака и директора (његов посебно) били су попут додатног погона нашој машини која је нездржivo надирала ка италијанској чизми. Право времене паузе олакшале су нам пут и учиниле да вожња буде пријатна и подношљива.

Ушавши у земљу тестенина и лоших фризура, упутили смо се за Монтекатини, фирмом Фудекс. Целодневно котрљање италијанским аутострадама није нас изморило, па смо се, већ по доласку у чувено одмаралиште, припремили за герилски рат са професорима. Очекивали смо да ће нас, попут Гестапо официра, јурити по мрачним пролазима, ходницима и у ормарима, терати на спавање и тишину. Међутим, ти „страшни људи“ уопште нам нису били непријатељи – на наше ратне припреме одговорили су „маслиновим гранчицама“. Прихвативши пружену руку, матуранти су одлучили

да завлада пријатељство и љубав до краја путешествија. Већ са првим доручком започела је наша седмодневна дијета. По листић шунке и качкаваља, уз нешто хлеба, показали су нам колико је мало потребно просечном матуранту да издржи јако напоран дан. Ручали смо у покрету, често у малим и завученим сокацима, јер нисмо желели да остављамо право мало богатство ресторанима у великим и прометним улицама. Ноћ нам је доносила спас. Онај који се у завичају снабдео домаћим месним прерађевинама типа чварака, пршуте, сланине (а било је и оних који су понели хлеб) увек би напунио свој изгладнели стомак и спокојно заспао, спреман за сутрашњу јутарњу дијету.

Дани су нам пролазили у маратонском пешачењу највећим италијанским градовима. Промарширали смо кроз Рим, освојили Фиренцу, упознали Болоњу, провеслали кроз Венецију, прошетали Трстом и удахнули песак јадранске обале у Лидо ди Језолу. Између ових успеха, било је и пехова. Изгубили смо се у Ватикану, а најистакнутији актер овог доживљаја имао је ту част да лично од директора *Лепеа* буде свечано прозван именом *Васа Ватикано*.

Искусни *Жика Женева* и његов млађани колега *Горан Гоги Паликућа* фантастично су нас водили и упознали са чарима прелепих градова и њихових обележја. *Женевина* похабана, згужvana, али нама изузетно драга италијанска заставица била је знак да је *Жика* присутан и да све види и све зна. За то време *Гогија* смо препознавали по његовом карактеристичном тиркизном кишобрану. Увек спремни на разговор и причу, пуни жеље да помогну при упознавању Италије, понекад и да испадну смешни, били су наш драги сапутници.

Да дружење буде потпуно побринули су се и професори, који су понекад знали да распламсају уснулу атмосферу. Будили су нас док смо спавали у аутобусу (нашој машини), питајући се понекад да ли су они матуранти или ми. Изазивали су нас и подстицали да будемо болји, и научили да шоу увек мора да се настави. Вељко, Момир, Јасмина, Катарина, Драган, Милена и Данијела су, под будним оком нашег *Лепеа*, били наши други родитељи. Њима смо захвални што су нас сачували од погрешних скретања.

И када се све овако дивно одвијало, штета би било да све буде монотоно. За разбијање ове лепе једноличности побринула се извесна *Катарина*, власница хотела *Колорадо* у Лидо ди Језолу. Да живот пише романе уверили смо се на својој кожи, јер смо искусили многе непријатности од поменуте госпође. Наиме, без лифта, интернета (који чак и купљен није радио), промене пешкира, са оскудним оброцима, поцепаних чаршава и нељубазним особљем, забраном изласка након поноћи, госпођа *Катарина* покушала је да обузда наш младалачки дух. Али, ми се нисмо дали. Упркос свим саботажама, српски инат је прорadio, и славило се пунолетство нашег друга Стојана. И поред свег њеног труда, ми смо је надмудрили и победили у овом мечу!

Кренули смо назад као победници. „Дууулее Сааавић!” Не, ово није скандирање чувеном фудбалеру након постигнутог поготка, ово је поздрављање једног од наших возача, који нам је био најдражи, а сви су нам били драги и безбедно су нас вратили кући. Да у Ваљево стигнемо што пре побринуо се родитељ – тајни агент, који је искористио своје везе, у српској граничној полицији. Један позив решио је све. Прешли смо границу муњевито као телепортом, и брзо стигли кући.

Ова матурска екскурзија нам је показала шта значи бити матурант, и зашто баш она остаје заувек у сећању. Тако сада смо потпуно спремни за све оно што је пред нама!

Матија Тодосић, Павле Игњатовић IV₇

У срцу европске цивилизације

Ове године, ми, ученици трећег разреда имали смо прилику да на седмодневној екскурзији, од 21. до 29. септембра, посетимо велелепне грађевине и невероватна места у Грчкој.

Цео први дан провели смо у аутобусу путујући и током путовања уживали у доброј музici и непрекидном дружењу. Прва станица била је посета манастира Велики Метеори где смо имали прилику да уживамо у погледу који оставља без даха. Слушали смо и какве муке монаси треба да прођу да би били достојни свог чина.

После прве преспаване ноћи у месту надомак Паралије, Олимпик Бичу, запутили смо се ка главном граду, Атини. Шетали смо Акропољем, правим обележјем ове невероватне државе. Имали смо прилику да на Епидаврсу, познатом позоришту Античке Грчке послушамо рецитацију наше другарице Сање Петровић, која је том песмом допринела још већем доживљају те акустике старог позоришта. Посетили смо и Маратонски стадион где смо навијали за наше другаре и професорку ликовног Наташу Кристић док су трчали цео круг. „Маратонци трче почасни круг”, зар не?

Уживали смо у шетњи по Микени и Делфима на којима нисмо могли да стигнемо до врха стадиона због мањка времена, али и фотографисања. Шопинговали смо последњег дана у Солуну, али такође треба напоменути да смо поред свих знаменитости које смо имали прилику да видимо, уживали и у хотелима различитог квалитета, али и хране. Најпре треба похвалити хотел Лондон у Атини у коме смо провели три вечери. Уредност и лъбазност особља допринели су да се осећамо као код куће. Тих дана углавном смо јели гиросе – грчке специјалитете који се увек нађу у близини и на време.

Треба похвалити и водиче, који су нам неуморно причали историју и митове ове прелепе земље. Ми ћемо похвалити нашег Виту који је увек био расположен и са осмехом причао анегдоте и са нама поделио своја драгоценa искуства.

Кроз све те ноћи које смо проводили у хотелима, треба захвалити и професорима који су увек били за договор и сарадњу. Хвала им на томе! У тим, скоро непроспаваним, ноћима уживали бисмо уз музiku и смех, али и склапали нова пријатељства.

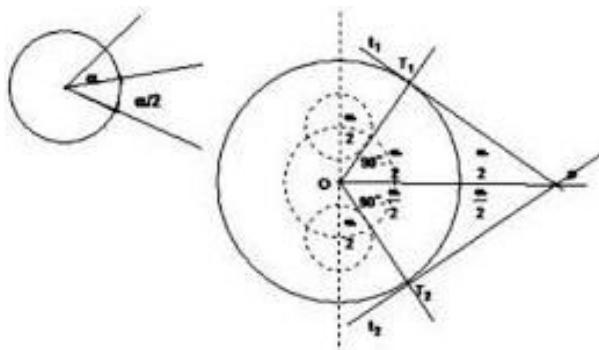
Ова екскурзија је засигурно била изванредна и непоновљива. Поред свега што смо видели за ових седам дана генерација се зближила што је, заправо, велики плус за све нас. Колевка европске цивилизације заиста нам је показала колико су људи из Старе Грчке урадили и све сами створили од нуле. Сматрам да сви можемо рећи да је ово једна од најлепших успомена коју ћемо памтити из гимназијских дана.

Кристина Ускоковић III₇

Доме, слатки дома

Знате ли ви, драги читаоци, да у чувеној Ваљевској гимназији постоји једно одељење матураната које се увек рђаво проведе? То одељење смо ми. Није вам баш јасно ко смо ми? Не брините, дочараћемо вам наш четврогодишњи гимназијски живот. Ми смо оно малобројно одељење, како кажу, обдарених у филолошкој гимназији, препознатљиви по бројним књижевним вечерима, представама, рецитацијама. Све у свему, одељење препуну талената.

Вероватно нас знате и као оно одељење које има прелепу учионицу поред најбоље уређене библиотеке у целој држави. А јесте ли знали да се зарад те исте библиотеке ово одељење одрекло свог топлог дома у оквиру гимназије. Читава три месеца провели смо у хладном, завученом кабинету физике. Ми, по природи лингвисти, осуђени на тромесечну борбу међу четири безлична бела зида, окружени застрашујућим чудовиштима (природњацима познатим као мерни инструменти). Ожалошћени, ипак смо морали да се помиримо са нашом тужном судбином. Не питајте како нам је било. Дане смо проводили монотоно и тако се у потпуности уклопили у ново окружење. Сва та монотонија утицала је на нашу креативност. Ми, такви филологи, тужни и одбачени, више нисмо имали инспирације ни за своја интересовања, попут превода, састава, уопште уметничког стваралаштва. Али како је на крају сваког тунела светлост, тако и свакој несрећи дође крај – библиотека је коначно обновљена. Пуни ентузијазма вратили смо се нашој вољеној учионици и старим навикама. Таман кад смо помислили да нам се срећа осмехнула, сазнали смо, по нас,

разарајуће вести. Замислите, поново нам је одузет дом, али овога пута за стално. Наша срцепарајућа судбина нас је одвела до учионице „малих специјалаца“. Одвојени од остатка генерације, осећали смо се врло усамљено. Наша бол продубила се када смо се сусрели са новим, много већим, чудовиштем. Оно је за специјалце представљало само обичне формуле, а за нас је то био непобедиви непријатељ. Уследиле су многе жалбе и жеље за реформацијом. Али ко још слуша нас филологе?

И тако, ми филологи, кроз четири године живота у гимназији увек смо покушавали да се прилагодимо свима, али никада нико није покушао да се прилагоди нама. Иако се полако привикавамо на ново окружење, боли нас то што смо ми они који увек извуку дебљи крај.

Филологи IV₅

Спортске занимљивости из Ваљевске гимназије од 1870. до Првог светског рата

Модеран спортски покрет у Србији почиње да се развија у 19. веку, у периоду када је основано *Прво српско друштво за гимнастику и борење*, као и *Београдска стрељачка дружина*, и од 1863. када је гимнастика уведена као нови обавезни предмет у школама.

На развој спорта у Ваљеву и ваљевском крају, у периоду од 1870. до Првог светског рата утицала је највише српска војска, али и Ваљевска гимназија. У школама, у Ваљеву (приватна Реалчица и државна дворазредна Гимназија), гимнастику је бесплатно предавао командант штаба Ваљевске народне војске, мајор Коста Укропина. Двориште између старе и нове зграде гимназије служило је за организовање приредби на којима су се играле разне игре и где су најбољи играчи (бацачи камена, скакачи и рвачи) награђивани са по десет до тридесет динара и похвалама.

Године 1876. захваљујући ангажовању Милана Максимовића, професора и тадашњег директора Гимназијске реалке, отворена је школа за телесно вежбање, односно школа гимнастике. Војска је помогла у постављању справа за вежбање, а за узврат су тражили и да они користе те справе. Тиме су се противили Министарство просвете и црквених дела, али су им касније ипак допустили. Новим законом од 19. марта 1881. године уведено је телесно и војно вежбање (као нови предмет у школама и тај предмет су на почетку смели да предају искључиво одабрани официри и подофицири). Војно вежбање није било заступљено само у Гимназији, већ и у основним школама. Једно време, од 1886. овај посао обављао је мајор Павле Јуришић Штурм, касније познати војсковођа из Првог светског рата. Године 1890. предмет Телесно и војно вежбање укинут је под изговором да је то ради уштеде војног буџета.

Седам година касније, новим законом, сваки разредни старешина био је у обавези да један час недељно организује ђачке игре у лоптању, скакању, трчању, бацању камена са рамена, трула кобила, лонац... Поред ђачких игара, у гимназији је поново од 1899. уведена гимнастика, коју је предавао Живко Романовић, предавач земљописа, историје и латинског. Он је 1901. организовао прве екскурзије ученика, често свих разреда, у околини града. Пешачило се и 20 километара, од шест ујутру до шест увече. У тој години, ваљевски гимназијалци су стигли пешице до врха Повлена, што се сматра почетком планинарења у нашем крају. Касније су млади Ваљевци планинарили до Дивчибара, Маљена, Медведника, по ужиčком крају...

У периоду од 1903. године до 1911. године наш град доживљава свој врхунац у привреди и култури, али и у области спорта. Развијали су се стрељаштво, лов, коњички спорт, велосипедски спорт (бициклизам), фудбал, тенис... Град Ваљево је добио назив *Српска олимпија* управо због развоја спорта и начина на који су се игре организовале. Али, да ли сте знали? Прву фудбалску лопту донео је у Ваљево 1909. ученик трећег разреда Гимназије, Јеврем Митровић који је дошао из Београда. Ова лопта је у пролеће 1910. коришћена приликом организовања екскурзија у околини Ваљева, на Пећини и Крушицама. Годину дана касније основан је први фудбалски клуб *Српски мач*.

Развој спорта није прекинуо ни Велики рат. У време аустроугарске окупације Ваљева, одигране су две фудбалске утакмице између фудбалера *Српски мач* и војника окупаторског гарнизона. Прва утакмица је одржана на Пећини 1917. са резултатом 1:1, а неколико месеци касније, у реванш утакмици, Ваљевци су на Крушицима однели убедљиву победу 5:1.

Андреа Ђорђић и Елена Букумирић II₆

Врдник 2019.

Београдски центар за људска права и Мисија OEBS-а у Србији, организовали су додатни тренинг, као наставак претходног који су полазници и полазнице прошли у својим градовима. Број учесника био је ограничен тако да су учесници изабрани на основу формулара који су попуњавали. Нашу школу и град представљале су матуранткиње, Јана Ђурић IV₂ и Јована Зарић IV₆.

коришћење неких механизама заштите људских права и активизам допунили сваја знања стечена на претходном тренингу. Тродневни програм помагао је учесницима да савладају знања из сфере права која су неопходна у свакодневном животу, а која недовољан број људи поседује. Захваљујући предавачима, Ани, Сари, Горану и Саши, програм је протекао успешно. Мали број полазника био је довољан да тренинг буде ефикасан. Такође, атмосфера је била одлична. Слободно време пролазило је у међусобном дружењу са вршњацима. Са неким од њих ћемо, надамо се, заједно студирати, неке ћемо ускоро поново срести, али са свима смо оствариле диван однос. Али ни са предавачима ништа мањи, јер је заиста било задовољство сарађивати са таквим особама.

Знање је веома битно и треба га непрестано допуњавати, али пријатељства која су склопљена су још значајнија и лепша и зато се надамо да ће се тек учврстити и постати она права, без рока трајања. А ако се и вама, драги гимназијалци, некада укажу овакве или сличне прилике, не оклевавте него их одмах прихватите, јер могу само позитивно утицати на вас и ваш живот.

Додатни тренинг *Мој град, моја права* одржан је у Врднику у периоду од 28. до 30. октобра, а учесници су били смештени у хотел Врдничке куле. Шеснаест средњошколца из Шапца, Врања, Ниша и Ваљева бавило се темама људских права. Cyber насиље, кршење личних права, писање притужби и кривичних пријава само су неке од њих. Полазници су кроз дискусије, праксу, радионичарски рад,

права и активизам допунили

Јована Зарић IV₆

Месечни хороскоп за новембар

Драги гимназијалци, овог новембра месец је у знаку Шкорпије... Новембар је 11. месец у овој години и са собом носи пуно новитета, промена и одлука. Ко има највише удварача у школи, а чије су рубрике попуњене лошим оценама? Ко је најемотивнији овог месеца, а ко ће упознати сродну душу у ходницима Ваљевске гимназије? Све то можете прочитати у месечном хороскопу који је пред Вами.

Ован – од 21. марта до 20. априла

Школа: Тромесечје је ту, а Ваше оцене никад сјајније. Математика Вам иде сјајно, али припазите на долазеће тестове из историје.

Љубав: Уколико сте слободан припадник овог знака, очекујте ново познанство.

Здравље: Домино и није најбоља опција за Вас. Једите више воћа.

Бик – од 21. априла до 21. маја

Школа: Заиста би било боље да будете присутнији на часовима. Неоправдани изостанци су довољна опомена.

Љубав: Тајни удварачи су свуда. Обратите пажњу на трећи разред.

Здравље: Ни Вама, као ни Овновима, никада није дosta хране. Професор физичког Вам је већ скренуо пажњу да не једете на часу, већ да играте кошарку. Послушајте га.

Близанци – од 22. маја до 21. јуна

Школа: Упорност и труд! Све што Вам је потребно да Ваше оцене доведете до савршенства. Сатурн је на Вашој страни.

Љубав: Заузети припадници овог знака и даље воде полемику сами са собом. Као и увек, неодлучни сте. Можда ипак да урадите презентацију из географије па тек онда донесете одлуку. Љубав може да сачека.

Здравље: Спавајте више, а мање листајте Инстаграм. Вашем лицу недостаје осмеха, не будите намргођени.

Рак – од 22. јуна до 22. јула

Школа: Немојте се нервирати због лоших оцене, професори су и онако криви, зар не?

Љубав: Скроз је у реду што Вам се симпатија не јавља на сваки позив. Уместо да чекате да Вас позове, помирите се с чињеницом да је незаинтересована.

Здравље: Мање стреса и нервозе. Будите опуштени.

Лав – од 23. јула до 22. август

Школа: И ове године сте главна фаџа у школи. Сви се окрећу за Вама. Доминирајте због тренутног планетарног аспекта и зато искористите свој шарм максимално.

Љубав: Ви јесте, али Ваш партнери није свестан ваше савршености. Зато га оставите.

Здравље: Био би ред да некада спакујете опрему за физичко.

Девица – од 23. августа до 22. септембра

Школа: Зна се ко увек има најлепше свеске и најуреднији рукопис. Али не и оцене.

Љубав: Не љутите се на удвараче који немају увек испеглану одећу. Вероватно ће да Вас освоји баш неко ко је чиста супротност Вама.

Здравље: Бројите сваку калорију коју унесете током дана. То је добро, али не значи да ћете отићи на дијету. Немојте чекати понедељак за то.

Вага – од 23. септембра до 23. октобра

Школа: Да ли је решење било 5 или 6? Вама је ипак $\sqrt{148}$. Не брините, поправни је ту.

Љубав: Толерантни сте и реални. Али покушајте да се не осврћете увек на то шта други кажу. Ваше мишљење је ипак најбитније како би спасили везу у којој се налазите. Ваге плene харизмом. Није искључено да ће слободне ускоро пронаћи своју сродну душу.

Здравље: Смањите унос нервозе и тензије. Повећајте дневну дозу смеха и забаве, заједно са Близанцима.

Шкорпија – од 24. октобра до 22. новембра

Школа: Као што Желько Јоксимовић каже „Месец је у знаку Шкорпије, то је њено време”, дакле ово је Ваш месец и време када би требало да се бавите собом. Будите упорни и храбри. Ништа не може да Вас поремети уколико пратите Вашу интуицију.

Љубав: Срећни сте и заљубљени.

Здравље: Одлично се осећате овог месеца. Без неких већих проблема.

Стрелац – од 23. новембра до 21. децембра

Школа: Све је сјајно. Већи сте љубитељ гледања филмова, али и читање књига може да буде идеално.

Љубав: Једна Вага покушава да привуче Вашу пажњу, дајте јој знак да сте соло. Заузети Стрелчеви се осећају срећно и задовољни су тренутним љубавним животом.

Здравље: Престаните да једете слаткише.

Јарац – од 22. децембра до 20. јануара

Школа: Ако желите да Вам оцене буду добре, будите присутнији на часовима. Мање спавања, више слушања.

Љубав: Хладни Јарчеви најбоље знају како се лече сломљена срца. Покажите Раковима да их волите.

Здравље: Имате доста изостанака, чији је узрок, управо „прехлада” пред сваки тест из хемије.

Водолија – од 21. јануара до 19. фебруара

Школа: Који знак никада не носи књиге у школи? Водолије. И у овом месецу очекујете да Вам помогне друг из клупе. Заузети сте изласцима.

Љубав: Од пет удварача, Ви бисте изабрали да будете сами. Нико не може да Вас освоји у потпуности.

Здравље: Превише стреса преживљавате у школи. Али не због оцена, већ зато што не изгледате најдивније. А заправо сте само устали у 7 сати.

Рибе – од 20. фебруара до 20. марта

Школа: Ви сте неко ко се увек труди да помогне другима. И овога пута сте на себе преузели улогу помагача Вашој групи.

Љубав: Заљубљујете се у књиге и часописе.

Здравље: Често сте тужни. То је због утицаја звезда на Ваш знак. Одмарајте више.

Чуло се на часу

- Професорка: Следећи час радимо поправак писменог.
- Професорка: Ти дете за петицу мораш да грмиш!
- Ученици раде тест
Професорка: РУКЕ УВИС, СВИ!
- Професорка: Ко је ударио Бановић Страхињу?
Ученик: Хм, па Бановић Страхињу је ударила Антигона.
- Ученик: Професорка, контролни је био баш тежак.
Професорка: Не знам ја стварно, сви се жале на моје контролне вежбе, мени је то лако!
- Ученик (одговара): Син у овој приповетки прича причу из будућности, а отац постаје коцкарош.
- Ученик (одговара): У Антигони се ради о томе да су се сви самоубили.
- Ученик је донео професору хлеб
Професор (ученицима): Шта гледате, мора да ми донесе леба да једем!
- Професорка: Које су старе државе биле на Балкану?
Ученица 1: Овако, старе државе балканског полуострва су Грчка...
Ученик 2: Али Грчка није на Балкану.

